

De Zumaya

Demográficas. — Durante el mes de febrero se registraron en este Juzgado municipal las siguientes inscripciones: Matrimonios: Joseba Gurutz Aizpuru, Chapartegui, Juan María Echave Adibari, Pedro Antonio José Salvador Pasquín Moreno, Josefa Azcue Egafía, Eugenio Echave Echave y Margarite Esnal Toledo.

Defunciones: Casilda Balenciaga Linares, Simón Azpeitia Aguirregabiria, Andrés Morales Montilla, Josefa Ramona Gurruchaga Aramendi, Antonio Egafía Uranga, José Manuel Gurruchaga Aramendi y Josefa Alcora Galarraga.

Matrimonios: Narciso Amilibia con Lidia Azquiza Ibarbargen; Pedro Gárate Alberdi con Joaquina Elosua Zubimendi y Pedro José Urbieto Aizpuru con Francisca Ignacio Oliden Elustondo.

Total nacimientos, seis; defunciones, siete y matrimonios, tres.

Notas de luto. — A la edad de 64 años, tras larga enfermedad, ha dejado de existir don Francisco Urbieto Olazola (conocido por Chimifi) (que en paz descanse). A su desconsolada esposa, hijos y demás familia, acompañamos en su intenso dolor.

Enfermos. El enfermo don Julián Zubia se ha agravado en su enfermedad, hasta el extremo de que se cree inminente un funesto desenlace. Nos alegraríamos poder dar cuenta de su mejoría.

De Sociedad. — Ha venido de Bilbao nuestro respetable amigo don Román de Astorqui Ibarlucea con su distinguida señora.

—Del mismo punto nuestro apreciado amigo el distinguido abogado bilbaíno don Eduardo de Chávarri.

Elecciones municipales. — Para las próximas elecciones municipales, están nombrados Presidentes de las mesas electorales, don José Manuel Aguirreza balaga para el primer distrito "Casa Consistorial" y don Cipriano Aguirrezabalaga para el otro "Escuelas Públicas", sin que aún estén designados los nuevos suplentes por renuncia de los nombrados anteriormente.

Adoración nocturna. — Según ordena el Reglamento por el que se rige, se reunió el día tres del actual la sección de la Adoración nocturna, nombrando nueva Junta que quedó así constituida: don Martín Elorriaga, presidente; don Julián Alberdi, vice-presidente; don Plácido Zubia, secretario; don Pablo Góccoechea, tesorero; don Telesforo Beristain, don Martín Aguinagalde y don Fausto Alberdi, vocales.

EL CORRESPONSAL.

6-3-931.
(Retirado de nuestro número anterior.)

"EL DIA" EN NAVARRA

De Santesteban

Honras fúnebres. — Gran apuesta de hachas y partidos de pelota. — En la iglesia Parroquial de esta villa se han celebrado hoy solemnes funerales en sufragio del alma de don Luis San Bartolomé que fué en vida prestigioso caballero muy bien relacionado y que siempre ponía su valiosa influencia en pro del que la demandaba.

Buena prueba de que su muerte ha sido muy sentida han sido las honras fúnebres celebradas hoy, a las que han acudido numerosos amigos forasteros y nutridas representaciones de todas las clases sociales de esta villa. Que descanse en la paz del Señor.

La afición a las apuestas de hachas va en progresión creciente; prueba de ello es que van menudeando puesto que hace poco anunciábamnos una en EL DIA y ya existe concertada otra para el día 15 del actual mes, la que tendrá lugar en el Frontón Municipal, a las once y media de la mañana entre los alzkolaris Esteban Jaímerena, de Saldia, contra Juan Andrés Marizcurrena, de Erasun. La cantidad que apuestan es mil pesetas por cada parte, consistiendo la prueba en portar cada alzkolari ocho troncos de a 60 pulgadas de circunferencia.

Por la tarde, dando principio a las tres, se jugarán dos partidos de pelota a bñe, uno a mano y otro a pala, confendiendo pelotaris de fama bien cimentada.

La entrada a la prueba de hachas costará dos pesetas y una a los partidos de pelota.

Queda pues, bien patentizado, que junde la afición y el entusiasmo por los deportes vascos. Aún hay Patria...
EL CORRESPONSAL

Dr. Hernandorena

MEDICO - DENTISTA

PRIM, 31, segundo, TEL.1-23-58

Clínica estilográfica

Reparación garantizada de plumas de todas marcas, pluma ORO, piezas de recambio de toda clase de plumas. El especialista señor Manuel garantiza todas reparaciones. W. A. termán's Swan Conklin y similares URBIEA, 15 (Vaciador).

EUSKAL ORRIA

ERRIZ ERRI

Larra

Bein-ari danean zeran... mofoi bat zan, erbestetik eldua, azkeneko ezan. Zerekuak... efukiz. zer jan izan zetzan. mofoi artu zuten. nai zueñ baldintzan, bear zuten urtekuak uskeri bat bai-zan: lar batek artu ala lur, asko ezin izan. Soro erdín sar zuen lafa, ez soro ertzan: joia, pixa, simaufa, arentzako bazan. Uterako mutur bat bafengo pendizan, ta beste lar muskila. gurengo baratzen; itz batian, soroa. larpian jafi zan; mofoi maltzura befiz. pozarekin dantzan.

¡Esnatu euskotarak, ez egon zulantzan, erbestekoen lafak, ondatu ez gaitzan!

ZAPEL

SASI PILOSOPIA

Iritzia

Txaña bada ere, ezez sortzen degu ifiorrengatik iritzia; are okerfagua da, emateko degun eratzasuna; eta okerfian oraindik areago, ifiorre eskatu gabe ematia.

Aduk, oitarak edo egokierak, safi zaiu badigute gauz berpera, ize, ize, de, berdin gertatzen dala geienian. Usteak ordia, ustela erdia.

Aldi-une edo tarte gutxiaren bafupian norbait iru bider ikusi degu; irurretan zututia, arkitzia egokitutia zaigu. Bear bada lenengoan, areñ ariera aintzakotzat (ez degu artu; bigafenian baliteke ordia, guran irudipen txaña sortzia; irugafena ezker, jakifia, zututero asekaitezen bat dala, uste osoan jarlzen gera. Guk ikusituan apika xai zan lenengo; nori daki, orduan bakarik edan zekanean; gu baño edari gutxi, artuko zueñ egun oietan agian; gogo gabe eta adiskideak lagun-tzeagatik ari zitekan; eta Aragoiko ardo lodien ordez, izan zeiken ur-ardo arin bat. Guretzat berdin da: iru aldiz, zututian afapatu degu, beste ezertan ez; euri areñ iruntzi-biar grintusa agertu zaigu eta ez beraren bear eta egafia.

Iru aldiz ikusita, adibidez esan det; zenbaitek ordia, beingo zear-begiratu batez edo itzerditxo bat entzun utsez, gartzen dutela uste dute, nor, zer tankerataku da.

Baíta-ere, beste irudipeñ gutxiko norbaitek esango dizu, patxaran, urte asko damazkiela ezkonduia, eta oraindik ala ere, ematzia ez duela ezagutzen. Ematzia askorekin ori gerta leike, ez ixilik egoten diralako berogei aldetara efuz itze-egin eta zertan dauden erabakitzen, ez diralako baizik.

Begiyak, urko lagunak dagianaren argeziak artzen, eten gabe dauzkagu. Aien egintz onak, erdiak ez dira orimenian ezartzen eta berak aultxo edo iluntxo; baño txañak badira, tai berezian, koska galantez, mafatzen ditugu. Iritzia, oen arauz diña, alakua izaten da gero.

Ikusi eta entzun utsez irudipen txañik ez degu artu biar; iritzi gogofik sortu ere ez; are gutxiago uste okerfik, uste ez bezela gauzak izan leizkelako.

Gizonik gaiztoenak egunaren buruan, gauz onak, txañak baño geio egiten omen ditu.

Gañera Kistok esana dauka: "Nola epaitzen dezun, ala epaitua izango zera".

ZAPEL

Epaila-ren 10'a

OTOITZAK

Egin ditzagun denok bildurik batean otoiakz gora gogoz gaurko egunean daudenagatik Pake Jaungoikoanean beren bizl labufak txit pozez betean eman zituztelako guda gogoréan. Sinismenaren alde t'etsaien kaltean...

GURASOBIDE

Tolosa.

—Mutill, ori dek "abrigu" edefa damakana, galiza batzuek bear dituk crafñ ziara osatzeko.

—Ori zalagoa izango dek. Kafian ifiorre ez bai-dizkik erantzen.

EZTARRI SUDUR BELARRIETAKO

miñak sendatzeko

Dr. Jesús M. Olarreaga

CORREO, 50, 1.º

T O L O S A

Goizean, 10'etatik ordu 1'era

Arratsaldean, 3'etatik 7'etara

Bat geiago

Andereño idazleen taldea bat geiagorekin geitu da. "Irubelara" ta "Aran-tza"ren ametsak egi biurtzen dijoaz, ba gutxi gñifala ta udaberirako beste ofen-beste idazten astia eskatzen zuten batzara ta ibilduma egin al izateko. Gure artean sartzeko eskatu didan idazle bereñ au, lanerako gogo sutsu batekin dator, eta nere laguntz exkaxa ezin ukatu. Beraz "Luzer" gure irafasle ori. "Izak-kun"eri afera on bat egingo diotzun itxa ropena daukat, eta au ikusita inguruko beste idazle gayak ere, zalantzak alde batera utzi ta beren izenak laxter irakurfi araziko digutela uste det, zeta ala?

Ara emen, "Izak-kun"ek bidaltutako lantxoan Bizkai'ko morokila zer dan erakutsi. Ain gozia dan ezkeror, loti ta etxekoandriak jaso bezate "efezeta" beren etxeko ameslariak beñ edo bein morokila janaz pixka bat beratu ditezten.

YOLANDA

BIZKAIKO OITURA ZARAĖ

Morokilla

Askotan entzun oi nuan Bizkai'ko alderdiatara etortzen ba-nintzan ikusi bear ko nuala morokilla izaten. Au entzuten nuaniañ ez nekien zer izan zeikian jaki au. Orain ikasi ta txastatu detanien adieraziko dizuet zer ta nola egiten dan.

Morokilla jateko oitura ez da gaur goizekoa, antziziatik dator, baño beste oitura asko bezelaxe egunetik egunera galitzen diña.

Gertaera onen bidez igariko dezute zer ereskidetasuna zeukaten morokillaren gñean.

Bein, basefi batian asi omen ziran morokila egiten eta ontan ate otsa entzun zuten. "¡Agur Maria! ¡gabon!" esanez norbait sartu zan bafura.

Au entzunik, estu ta lafi zer zeukaten ez adierazte aien, artu omen zuten topifia ta txalaren askan gorde zuten.

Txala, bertzat zalako ustean, asi zan 'aten eta mustufa eze zitzaion. Gertakizun onen bidez inguruetako guziak jakifien gñian gelditu ziran.

Morokilla egiteko basefi guzietañ, eukitzen zuten iru ankeko topifia baztertuta dago leku askotan, eta orain pertza erabiltzen dute aien ordez. Topifia edo pertzaz gañera, arto irifia, ura (kilo-erdi irifientzat litro bat ur), gatz pitin bat, eta eraitoko zotz bat bear dira. Ura gaztakin zutan ipifia ta irakiten duanean, bat-batean arto-irifia bota bear zayo, ta zotzaren bidez nas-nas egin beti alde batera eraitoko ardura eukiaz. Kontu aundia eduki bear da morokilla ez dedila efe, ta ofetarako onen-onena su epelian egosi az gelditu barik ondotox nastia.

Egñia dagoenean su ondokit atera ta pixka ozutuzten euki; orduan esnearekin nasita jateko prest gelditzen da. ¡Ikusi!ko dezute ze gozoa dan!

Urdalerako oso ona dala diyote, batez ore amets asko egiten duanarentzat; ondo lo egiteko ere jaki obergorik ez da.

IZASKUN

Bat geiago... ta ongi etofia bedi gure andereño idazle taldea edertzera. Lastet bakoitzari bere gaia eman eta sekulako "Euska! Ofia" atera beafean naiz. ¡a beste idazle gai olek, aufera. — LU-ZEAR.

GERTAERA TXIKIAK

Kumunaren Kolorea

Pintoria degu gure... gizona.

Bere izenik ez dakigu, ez izenik duarik ere ez. Baliteke "Despasio" edo "Mantso"... edo ofelako ezizen egokitit baten jabe izatia, baña ez dargu. Bakarrik dakigu gure pintore bikaifi au patxara osoan jardutzen zala lanean, basterak mariatu edo ernegatuaz: bafuetan zigartua efiaz, bestietan txistua juaz bakarrik bazan; eta norbait aldamenian bazuan... zer esana pranko izaten zuan bere mingafiak, ba beti-beti bere txanda izaten zan. Eta gero esaten da emakumeak dirala beñitsuak. Baliteke: baña gizontxo au: beñitxurik bazan bera bat.

Egunik asko zeramazkin patxara osoan, beti bezela, xetxat margotzen, eta etxe-jabea asafe baño asafeago zegoan ikusirik egunak eta egunak zizuzela, bear baño geiago ta pintore bikaifiak bukatzen etzuala bere lana.

Baña be onetan guzia bukatzen dan ezkeror, onetxek ere ate, leio ta danak margoztu zituan; kumuna bakañik etzuan pintatu, azkenetako utzi bai zuan.

—O—

—¡Ifiaxi!
—¡Banua! ¿Zer dezu?
—Kumunari, ze kolore eman bear zaioñ jakin bear det ba.

—¡A, bai! Galdetuko diot berialaxe na gusiari.

—O—

—Jauna, kumunari ze kolore eman bear zaion galdetzen du pintoreak.

—¡M...!! ¡Kolor m...!! esan dio ernegatuta etxejabeak.

—O—

—Aizu.
—¿Zer da?
—Zera, k-k kolorea emateko esan du.

—Ederki, orixe emango diot, kolore egokiagorik...

Eta beren ustetan, esan bezela kolore ori eman zien patxara osoan. Bafian guk ez dakigu zer kolore izan zan.

Dana dala, etxe jabeak askotxo ernegatu.

Pasai Trintxerpe

Aspalditik gendukan egafia kafika ontan umetxentzat ikastola befi bat eta urak jolasteko enparantza batena, eta gauza bakritzari bere ordua bezela aueña ere uste det iritxi dala.

Len ere badago ikastola baña nola Txintxerpe'k 1800 biztanle daukan txikixkoa da eta emendik Kepa Doneko ikastolatar joan bear izaten dute, eta ofengatik bear beaferkoa da emen bertan ikastolak egitea.

Enparantza befiz ez dago zer esanik. Nola umetxoak ez daukaten noñ jolas-murik beribilak batera eta bestera dabilzen tokian ibili bear izaten dute, edo bestela kai ertzean, eta ofa non, maiz gertatu izan dan antzera, beribilak apian artu edo putzura erortzeko afixkoan ibili bear izaten dute. Oraingo asmo txalogafi onek afixko txafetatik azkatuko ditu.

Euskeria befiz ziara galdu da, badirudi Galizia'n gaudela. Afritzeko gauza, gu euren abefira juan eta euren izkuntzan mintzatu pear, eta eura onera etofi eta omen ere eurañ nai duten aldera.

Eta afigafiena da beti euskeria utsez artu izan diran aitoñ eta amona zarañ, euren biloba zirtzilak erderaz ikasi dutela eta biloben menpean bizi dirala; esan nai det naiz alkar ezin ulerturik ibili, azkenik alton eta amonak erderaz egin bear izaten dutela.

Alde batera ez da afitzekoa, edozein aldetan ere berdintsu gertatzen da. Askotan iusi degu edozein efitan euskal iaia dala eta mutil gazteak artzai jakerarekin, eta nesak gona gori luze, karpino eta andre euskaldunen antzera. eta danak erderaz.

Eta afiturik batek galdetzen badu: "¿Baña auek erderaz mintzatzeko nongorik dira?", erantzuten diote:

—"¿Auek? ¡emengoak! Oñako ori Mai Prantziska eta Joxe Juakifien alaba; eta an Praxk-Iraxiyo eta Joxpifiañen semea.

—¿Eta nolatan ari dira erderaz izketan beren gurasoak ez badakite?

—Beren gurasoak ez dute jakingo baña eurañ ditenek erderaz izi eginda aufferatugako datozela eta asko ilustratzen dirala ta."

Olakoari makilakin ilustrazioa eman go nioteke.

Gero zer gertatzen da abertzale erdeltzaie asko dagola gaurko egunean eta bi gauza oiek batean...

—Gure adiskide euskotar Badiola'tar Joxe'k alabatxo bat izan du. Miren Lour des izena jafi dio. Ama-alabak ondo dau de. Jafaitu adiskide euskel izenakin, bildea eman. biotzez nabaitzen dutenak jafai dezaten.

IKUR

Zestua

"Ixaka"ri.

Oraindik ere "asma" onek gaizki nabiki. Izan ere zartzera "plaga" guztioz sortzen dira. Eta makal naiz orain aldi onetan. Alare aitor bear dizut beñiere ez naizela pixkora izan baño pixkorko naizela Madalena'tarako. "Ixaka" ¿zer "papel" egif bear det nik "Mis Afua".

"Loretxu", "Zirila" eta "Tomas"ren artean zenenketa afeitan? ¡Lotzatu ko naute ofenbeste "señorikak"! ¡Nik "asesor" egifi biarko det bada ¿e? Jakifi zazu naiago rukela "Abeñi"ren "sobresaliente" egñi, eta baldin ofek ezin badu li nik liko det zezena, besterik ezoada gosiak. Baña zure nala bada ni "Mis" oiekifi izatea "sonbrero" "kopalta", "le bita" isatsduna eta pusker butroi txurakiñ jongo naiz. Esango du norbaitek "Charlot" diruditela baño ez dio ardurik.

Dabilztanak
Emen agurtu genduzen Donostitik etfita Yarra'tar Franzisko j. eta Kuadrado'tar Juan, "Jvnior"eko zuzendari jaun.

Ibilitadit bat egitera etofita emen izan ziran Zumaya'ko Jose donostiar ikastetxeke neskak. Oien artean Elorza'tar Emilliana eta Iepisua'tar Inazio'ren alaba.

AGIRO MENDI

PARTOS - MATRIZ
R. JUSUE
CAMINO, 4, 2.º :: Teléfono 1-40-90
Consulta de 3 a 5

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Dr. Luis Eizaguirre
Corazón y Pulmones. Médico del Hospital Civil
Consulta de 12 a 1 y 3 a 6
PUERTO, 16. - Telf. 1-24-50

Soraluze

Neure batenak agindutzen dit emen sei bertso jartzeko; politak ez dira izango baña nai dunak irakurtzeko. Adierazi nai dizutet oraindik nago gatzetxo ona ba orain nere bertsuak izapafingin lenbiziko.

Bigafenakin zerbait esaten asten naiz neure ustetan. esanez langile kontua triste daola aspaldi ontan. Miloi askuak bai omen daude lan gabe mundu onetan aitu utsakin neri irtetzen dit maikuak bi bezietan.

Gogoratzen jafi oi naiz ifioiz langilen bizimoduaz batez ere ematze auren jabe dan gizon edadetuaz: lana egin nai ta lanik eza. lendikan paltan diruaz, ¿nola demontre bizi liteke ofelako alderdiaz?

Lana egunero eginda ere kostatzen da bizi izaten, ala ta guztiz neroni beintzat asko etzait ba sobratzen; familidunak nola dabilzan ortikan det nik somatzeñ mundu onetan ori igartzia efesa izan ez afeñ.

Amaika aldiz neroni ere ibilia naiz txit gaizki. lantokirika, arkitu ezin eta nola bait ibili. Osasun ona beti euki det. eskerak Jaungoikuari, beste ainbeste zerruan dagon Ama milagrosiari.

Oker bear au jausiko alda itsasun bafu-bafura eta gelago ez dedin arki ber-bertañ ito dedila, ofen ordiaz otoi eginda Jainkuak lana daigula. Agur, irakurle guztioi, ofela izan dedila.

AZIOLASA

Zarautz

Artalde bat, bakar-bakarrik, ikusi du beste "Uxoak"; jakinduez, beste egunean ere alaxe badak, bakarik. Artziañ noñ duten, galdetuaz, "Uxoak" jakin du, etxetik zuzentzen ditula asanaz irretakuran ardari: "Zoaize emengo edo ango bidetik eta berialaxe zerate zelaian, belar goxo-goxoa arkituko dezute; kontuz leizulo edo lafakin eta, garaiz etxeratu".

Ederki agintzen zien artzaiak abertxoari. Leizulera erortzen baziran, bizia galtzeko afixko aundia zeukaten, larartean befiz... ufatu txañen bat egin zezatekien.

Aldi batzutan, oso zintzo eta bear bezela etxeratzen ziran, jartzairenen poza guziak ondo ikustean, ain maite zitun! baña... zoritxareko egunak ere izaten ziran.

"Bat, pi, iru..." asten zanian banan-bana zenlatzea... ¡ene... bildotx zuria!" eta... ja... enetxo bestia! ¡norbait galdut die dirá? Fiii... Fiii... del egiten ote, ¡alpefik! ¡Uste-gabeko eurite edo lañuak sortzen ziran, eta itxu-itxuan ibili bear!

Ardi zafak obeto ikasiak bideak eta nola ala etxeratzen ziran, baña bildotx graxuak, artoz gienak bidetan, ara eta onera zabalduez, bat edo beste galize zan.

¿Nola etzitzaion artzaiari bururatu, bordatxo bat egitea mendi edo zelaian, eurite edo lañuak bideak itxutzea? bordatxoan sartu zitezen eta antxen, ekait, ondoreñian, arkitu zitzan...?

—O—

Artalde oien atzeko beste artalde bat dabil emen, ere, jo batera eta bestera ateri dagon artean, baña, negu beltza aurtengoa ateraldi gitxitxo, ¿non sartu euri zapafak erasotzian?

Bateko eta besteko bidearen beñ daki tenak arkitzeñ, dute zeafik egin gabe, bear dutena. ¡Ba-dira ordea, bildotxaren antzekoak zearka-zearka okerfekoak artzen dutenak...! Befiz ere entzungo degu entzuteñ, deguna!

Dantzan egiten dutenari... daaa... beatzerekin; ¡kontuz zinera joan!

Amabiko bat besterik epzpalitz, ez itza ke gaitza izango zuzentzen baña... jartalde aundia bai-da! Bat edo beste galteza, ez da afitzekoa, eta ori... ¿noiz? jartizekoa, nola geigo ezi!

Noiztan beingo ori ere, ez daukagu zer gatik galdu beafik. ¡Zaudete pixkat! Ez alitzaizute iruditzen, aurtengo eurite eta kaskabarez ase-ase gaudela? Ez da gitxitgotako ¿Ofela bear ote degu beti?

"Bordatxo" bat bear degu emakumeentzat, asteko laneñ ondoren izan debaten igande arfatsaldetan non jolastu.

Itzaldi, artzerki